

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

Sectio II. De diversis revocationibus Privilegiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

4. Basil. de Leon. lib. 8. cap. 19. §. 2. num. 3. Palao Tract. 3. disp. 4. punct. 21. §. 1. num. 6. Bonacin. disp. 1. quest. 3. punct. 8. §. 3. num. 3. Unde ex dictis titulis (ut diximus) solum datur fundamentum, ut revocationes talium gratiarum, debeant interpretari strictè, ut minus lædant; præcipue quando respiciunt salutem animarum, quam Romani Pontifices, ut veri Patres, & Vicarij Christi, semper præsumunt: ut intendere in suis Ordinationibus, scandalis, & liibus exclusis.

SECTIO 11.

De diversis revocationibus privilegiorum.

154. **U**T cum majori distinctione, & claritate procedamus, & certa ab incertis separata maneant, aliqua prænotari oportet. Primum est, non semper esse idem privilegium, rescriptum, gratiam, beneficium, & indultum, sed multoties diversa significare: Rescriptum enim intrinsecè petit, ut nomen ipsum præferat, quod in scriptis datur: siquidem rescriptum est responsum scriptum; ideoque per antonomasiam responsa Pontificum, ad dubia juris Canonici, in scriptis data, appellantur Rescripta Pontificia; sicut responsa Imperatorum ad dubia juris civilis, dicuntur jura civilia; sic notant Curtius in præfat. tract. ad Cap. cum tanto, de consuet. Suar. lib. 8. cap. 2. n. 7. Hæc tamen differentia, ut benè notat ipse Suar. valde materialis est: Nam responsum Principis, si ipse veller, posset sine scripto dari, & esset firmum, neque hoc est universale, siquidem privilegia frequentius in scriptis conceduntur; & possent ita concedi: taliter, ut aliter non valeant, juxta Principis dispositionem. Insuper Rescriptum, secundum usum juris Canonici, & Civilis, est nomen generale, ad

omnia se extendens, sive privilegia, sive gratias, quæ propriè privilegia non sunt, dum in scriptis conceduntur.

2. Rursus, Rescriptum, aliud dicitur *Iustitia*, aliud *gratia*. Primum est; quod datur, ad explicandum ius ad lites, vel ad decidendum jus inter partes, & hoc manifestè differt à privilegio, siquidem datur, secundum commune jus, vel ad interpretationem ejus, vel ad debitam ejus executionem: Cum verum privilegium semper datur, vel contra, vel supra jus commune; ut in ejus diffinitione diximus. Secundum, Rescriptum dicitur *gratia*, & est illud, quod versatur, vel circa res, aut circa Canonica rescripta, quæ beneficialia appellantur, & dantur ad collationem beneficiorum Ecclesiasticorum; in quibus ex dispositione Pontificum est omnino scriptura necessaria; alias nihil valebunt, ut dicitur in materia de beneficijs, & explicat Azor. lib. 5. inst. cap. 2. quest. 5. Quando autem Rescriptum gratiæ versatur circa jus operandi, sub illo continetur privilegium scriptum; sed latius patet, quàm privilegium, quia continet sub se alias gratias, seu beneficia, quæ propriè privilegia non sunt, ut patet in dispensationibus, quæ solum dantur ad unum actum, quæ minimè privilegia dici possunt; siquidem de ratione privilegij, ut lex privata est perpetua, & ad plures actus conceditur. Verum est, quod si dispensatio sit perpetua & ad plures actus concedatur coincidet cum privilegio: alia autem dispensationes, ut in irregularitate, & similibus, non sunt privilegia, quia solum sunt ablationes impedimenti Canonici, quo sublato, liber manet, qui erat impeditus, & licet dispensatus (idem dic de abso-

155.

luto à censura, sive alio impedimento Canonico) multa possit facere, quæ antea non poterat; non tamen illa facit ex privilegio, sed secundum jus commune, ex eo, quod jam non est impeditus, sicut antea.

156.

3. Ex quibus etiam infertur, quomodo privilegium comparatur ad gratiam, seu beneficium, non enim inter se convertuntur, quia etsi ferè omne privilegium possit dici gratia, siquidem fundatur in favore Principis, nec soleat esse debitum, sed gratiosum, saltem sub aliqua ratione; non tamen omnis gratia est privilegium, ut apparet in dispensationibus adductis, & alijs similibus gratijs, & indultis. Quæ omnia, ut bene notat Suar. *lib. 8. cap. 2.* deservire possunt ad exponenda jura loquentia, de rescriptis, & quomodo explicanda sint privilegia, quæ in scripto dantur.

157.

4. *Secundò* notandum est, revocationem aliam esse expressam, & formalem; & est omnis illa, quæ fit per clausulam expressè derogatoriam privilegij; aliam implicitam, seu per quandam consecutionem; ut quando Princeps facit alicui, seu concedit, quod non potest subsistere, seu habere effectum intentum, sine derogatione privilegij prius concessi. Tunc enim cum illæ duæ voluntates Principis sint oppositæ, necesse est, ut una impediatur alteram, & sic in secunda præsumitur implicitè revocare primam, sed cum ad hoc necessaria sit in Principe scientia, seu notitia, prioris privilegij; est maxima difficultas, quando secunda præsumatur revocatoria primæ: de quo infra. Alia revocatio implicita potest assignari, nempe, quando non est clausula expressè revocatoria, verbis proprijs formalibus, sed alijs

æquivalentibus, ut quando in secunda concessione, ponuntur clausulæ: *Ex certa scientia, motu proprio, vel de plenitudine potestatis.* Sed meo videri hæc revocatio potius debet dici expressa, in verbis æquivalentibus, quam virtualis, ut ex *infra dicendis* patebit.

158.

5. *Tertid* est notandum, quod revocatio expressa, & formalis subdividitur, in *genericam*, seu *generalem*, & *universalem*, v. g. quando apponuntur verba: *Non obstantibus quibuscunque privilegijs, vel privilegijs omnibus exclusis;* & in *specificam* seu *individualem*, quæ idem sunt apud Juristas, & Canonistas: & est quando nominatur tale, vel tale privilegium, quod Princeps revocare intendit; & quando hæc revocatio specifica apponitur, non est dubium, quod revocatio ex se est firma, & valida: dixi ex se, quia ex alijs defectibus potest esse nulla; puta ex subreptione, obreptione, & similibus. Unde in hujusmodi revocatione specifica, & individuali, non est immorandum, sed solum in revocatione generica, seu universali, ac etiam in revocatione specifica virtuali, seu implicita, ut in secundo notabili.

6. *Quartò* notandum est, quatuor modis posse Pontificem implicitè, seu tacitè revocare privilegia. *Primò*, per legem generalem, & universalem novam: *Secundò*, per hominis mandatum, id est, per rescriptum, seu privilegium personale, privilegio contrarium: *Tertid*, per novum privilegium reale, & per modum legis: *Quartò*, per sententiam contra privilegium.

159.

7. *Quintò* nota, quod clausulæ generales revocatoriæ in duplici classe possunt constitui, in prima illæ quæ sunt

160.

ma-

magis generales, & communes, magisque distant à specificis, & individualibus, huiusmodi sunt: *Non obstantibus quibuscunque privilegijs in contrarium penitus exclusis, seu derogatis, & alijs similibus.* In secunda classe collocantur alia clausula, quæ licet generales sint, magis tamen accedunt ad specificas, naturamque illarum aliquantulum participant, ut sunt sequentes: *Non obstantibus quibuscunque privilegijs, etiam si de verbo ad verbum petant de eis mentionem fieri: vel quorum tenores pro expressis habentes, vel non obstante quocunque privilegio, sub quacunque forma concesso, vel non obstantibus privilegijs quibuscunque, etiam si essent talia, ut de eis facienda esset mentio de verbo ad verbum.*

158
161. 8. Sexto nota, quod lex (loquor de Ecclesiastica, quia ad intentum) potest dici generalis tripliciter. Primo, quia comprehendit homines fideles, cujuscunque status, &exus. Do exemplum in lege prohibente manducationem carniū in die veneris, & audiendi Sacrum in diebus festivis, & respectu hujus generalitatis, quælibet alia lex, quæ respicit determinatum statum personarum, ut Clericorum, vel laicorum, vel Religiosorum, potest dici lex specialis, seu particularis, quia speciales personas respicit, seu particulares

159
162. 9. Secundo modo potest dici lex generalis, non quia omnes absolute tangit, sed quia tangit omnes illius status, seu conditionis, pro quibus fertur, ut lex stabilita pro solis Clericis, vel pro solis Regularibus; & licet hæc lex dicatur specialis respectu primæ, absolute in se generalis, & communis potest dici, respectu mandati, seu præcepti impositi, & personarum, quibus imponitur. Nam

ut bene notarunt Thusc. *verb. Lex, conclus. 253. num. 11. & Rom. cons. 151.* omnis lex est generalis, & universalis; nam de ratione cujuscunque legis est, universalitas, seu generalitas: debet enim ordinari ad plures, saltem alicujus universitatis, seu status, cujus bonum commune respiciat; nam si ordinetur ad aliquam determinatam personam, non lex, sed mandatum, aut præceptum diceretur; quia ad rationem veræ legis, inter alia, tria requiruntur, ut necessaria.

Primum, quod sit à Principe Supremo habente supremam Jurisdictionem super communitatē; Unde inferiores Prælati non possunt concedere leges, licet possint imponere præcepta suis subditis.

10. Secundum, quod tangat omnes illius status, nisi ab ipsa lege aliquis excipiatur. Tertium, quod sit perpetua, & non solum extendatur ad præsentēs, sed ad futuros, & sic nec morte Principis statuentis lex perimit; nec subditorum præsentium; sed semper manet in sua vi, quod non habet mandatum particulare, seu præceptum, nam hoc morte, seu vacatione officij imponentis expirat, si cur morte recipientis: & idem est de qualibet constitutione, seu dispositione, quæ solum ad tempus statueretur, etiam à Principe supremo, quæ ex defectu tertie conditionis, non esset lex, etiam si respectu totius cōmunitatis imponeretur.

163.
164. 11. Hinc facile intelliges, differentiam inter censuram positam à jure, & positam ab homine; quarum prima est, quæ imponitur à superiore, per modum legis, ut quando stabilitur generaliter, ab habente potestatem leges condendi contra quemcunque, qui hoc vel illud fecerit, aut omiserit; unde non dicitur à jure,

jure, quia sit à jure Canonico, seu communi, sed quia sit à lege, quæ jus est; imo & jus commune, prout respicit communitatem subditorum, cui imponitur. Secunda, dicitur ab homine, non quia imposita est ab humana potestate; certum est enim, omnem excommunicationem fundatam esse in potestate alicujus hominis, quo sensu omnes censuræ possent appellari ab homine; sed vocatur ab homine, quia non imponitur id quod præcipitur per modum legis, sed per modum præcepti temporalis, live ab inferiore, sive à Superiore Prælato.

165.

12. Tertio modo, lex potest dici generalis, quia inclusa est in voluminibus juris Canonici, seu in aliquo Concilio Generali; & leges hujusmodi sic collectæ sunt maximæ autoritatis, ex eo quod magna curâ, prævioque, & maturo examine multorum, post longam experientiam sunt stabilitæ, & concinnatæ, autoritate Romani Pontificis, & propositæ toti Populo Christiano, tanquam regulæ certæ, per quas gubernari debeat, & à quibus non liceat recedere in gubernio totius Ecclesiæ, sine prævia facultate ipsius Romani Pontificis, & respectu harum legum, quæ jus commune vocantur, seu conciliare, cæteræ leges extra illud dicuntur speciales, seu particulares, quanvis respectu eorum, pro quibus imponuntur, appellari possint generales, & communes; quia omnes Communitatem respiciunt. Colligitur hæc tertia expositio legis generalis ex Cap. Abbate, & Cap. in his, de privileg. ubi declaratur dici aliquid speciale, ut distinguitur ab his, quæ juri communi conceduntur.

166.

13. Sed quia communiter privilegium, etiam reale, dicitur lex privata; ac proinde non lex absolutè, sed qua

lex, Nota septimò quod à S. Isidoro privilegium appellatur lex, & sequitur Suar. lib. 1. de legib. cap. 14. num. 8. & alij communiter. Neque obstat, quod D. Thom. 1. 2. quæst. 92. art. 2. ad primum dicat: *Quia lex est imperium procedens à voluntate efficaci obligandi ejus, qui potestatem habet. Vnde nulla potest esse propriè lex, quæ obligationem non inducat, idest necessitatem quamdam operandi, vel non operandi, quod lex præcipit.* Igitur cum privilegium non obliget, ut eo utatur, unusquisque enim uti, vel non uti illo potest, tamquam favore sibi concessio, & potest illi renunciare, non habebit rationem legis absolutæ.

167.

14. Sed hoc non obstat, quin privilegium reale possit dici lex. Nam privilegia perpetua, seu realia sunt in duplici differentia. Quædam sunt concessa intuitu alicujus boni communis, quibus renunciari non potest, juxta Cap. si diligenti, de foro Compet. Tale est privilegium fori concessum Clericis, & Monachis, cui nullus renunciare potest, quia non intuitu personarum, sed dignitatis Clericalis, seu Monachalis, concessum est; & hoc privilegium propriissimè est lex, non solum respectu illorum, quibus præcipitur, ut tale privilegium Clericis observent, sed etiam respectu ipsorum Clericorum, quibus præcipitur, ut illo utantur, nec renuntiare valent. Alia sunt privilegia concessa intuitu privati commodi ipsarum personarum, & hæc si comparentur ad ipsos privilegiatos, non habent rationem legis, siquidem non est præceptum illis impositum, nec obligat illos, cum possint illis non uti, & illis renunciare. At verò respectu aliorum, qui tale privilegium observaturi sunt, parendo illi, & non contradicendo; si haber

habet veram rationem legis, continet enim præceptum obligans ad talem immunitatem servandam privilegiatis: Alioquin valde inefficax esset tale privilegium, si quando privilegiatus vult uti privilegio sibi concessio posset impediri ab alijs.

In legibus permissivis hoc idem cum proportione apparet, quæ in tantum sunt leges, in quantum implicitè habent admixta præcepta, sine quibus permissio non posset intelligi, ut decreta per legem, quod voluit *gloss. in l. legis virtus, ff. de legib. dum utitur exemplo l. 1. C. de jur. & fact. ignorant.* ubi militi permittitur uti exceptionibus sibi concessis post laram sententiam contra se, propter suam ignorantiam, ubi illa permissio legis obligat judicem, & actorem ad tales exceptiones admittendas, ut bene probat Padill, *in d. l. 1. num. 6.* ex quibus patet ad objecta D. Thom. & quare frequenter dicatur, privilegia deficere à ratione propriæ, & rigorosæ legis.

168 15. Habes ex dictis, quod quælibet vera, & rigorosa lex, lata à Pontifice, potest dici generalis, & universalis, & etiam potest dici specialis (exceptis illis, quæ omnes fideles adstringunt) sed ex diversis respectibus; nam prout respicit universitatem personarum, quibus imponitur erit generalis, & communis, sed prout refertur ad legem magis extensam, & universaliorem, dicetur specialis. Item, quæcunque leges extra jus commune, & conciliare, possunt dici speciales; eò quod non claudantur in voluminibus propositis toti Ecclesiæ; in quibus continentur regulæ pro gubernio uni-

versali totius populi fidelium. Nam leges, quæ de novo fiunt post dicta volumina, vel sunt ampliativæ illarum, vel coarctativæ, vel denique declarativæ, & sic sunt speciales, licet in communi modo loquendi, aliæ dicantur generales, aliæ speciales, secundum diversas rationes, quod magis pertinet ad nomen, quam ad rem: & quia omnia supradicta possunt maximè deservire, ad æquivocationes rejiciendas, tam in hac, quam in alijs materijs, placuit ea hic attexere.

16. His suppositis in hac sectione agemus de clausulis, num. 6. hujus sectionis assignatis, id est, de clausulis generalibus revocatorijs primæ classis; in sequenti verò de assignatis in secunda classe.

17. Dubitabis ergo primò, an privilegijs insertis in corpore juris communis, seu ordinarij, derogetur per dictas clausulas revocatorias, in novis statutis Pontificum insertas. Et loquimur, quando in dictis statutis, non apponuntur particulæ, v. g. *Motu proprio, certa scientia, & de plenitudine potestatis*; quia quando adsunt istæ particulæ, currit diversa ratio, ut dicemus *infra*. Aliqui Juristæ respondent, per dictas clausulas generales revocari quæcunque privilegia antecedentia, etiam inserta in corpore juris communis, & alterius cujuscunque. Quia Pontifex habet scientiam omnis juris communis: Ergo quando generaliter revocat omnia privilegia, intendit revocare saltem ea omnia, quorum scientiam habet, qualia sunt inclusa in jure communi, & quovis Concilio generali, etiam Tridentino. Etenim

ius commune ordinarium, & ius Conciliare, ejusdem naturæ, & authoritatis sunt, siquidem omnia sunt jura Pontificia, stabilita tanquam leges communes, & universales, & sic ejusdem valoris, & authoritatis. Neque est assignabile jus, quod contrarium disponat, igitur quodlibet privilegium, seu dispositio posterior, repugnans priori revocabit.

Confirmatur, quia dictiones, & clausulæ, quæcumque generales revocatoria, tantam vim habent, ut comprehendant ea, quæ aliàs non comprehenderent; cum nihil excludant, & tantum operantur, ac si singula fuissent expressa, sic Bursat. *volum. 4. conclus. 364. num. 14.* Marc. Ant. *lib. 1. resol. 8. num. 12.* Innocent. in *Cap. Ex parte, de Capell. Monach. Alciat. Paradox. lib. 6. cap. 10.* P. Suar. *lib. 8. de legib. cap. 14. num. 7.* ut videbimus *infra sect. 3. num. 15. & 16.* Hostiens. in *sum. tit. de rescript. §. quas vires, & §. sed potest distingui,* Joam. Andr. in *Cap. unico, de excess. Prælatorum,* & alij multj, quos refert, & sequitur novissimè P. Juniperus à Drepano Minorita, Pœnitentiarius Lateranensis, apud *Urbanum VIII.* in defensione juris Pontificij *disp. 3. q. 3. cap. 2. per totum,* & addit esse communem Juristarum, ut docet Felin. in *Cap. nonnulli, de rescript. regul. 1. fall. 2. n. 11.* & juxta mentem hujus authoris, & aliorum, quos citat; nulla derogatio expressa necessaria est in novo privilegio, seu statuto, ut privilegio communi derogetur in eo in quo contrariatur; quia ex natura sua, absq; alia expressa derogatione (ait *num. 7. & dixerat num. 4.*) privilegium, licet

lex privata, derogat legi communi; & ultra jus commune aliquid operatur, etiamsi id non exprimat, ne dicatur nugatoriam, & frustraneam esse novam concessionem; idem docet Juniperus *de cas. reserv. disp. 7. quest. 4. cap. 2. num. 9. & 10.* Ibi tamen petit ad revocationem Trident. clausulam saltem generalem, revocatoriam antecedentium, de quibus *infra* in duabus sectionibus sequentibus redibit sermo, ut melius doctrina intelligatur. Excipit tamen Juniperus, prius concessa per contractum onerosum, & idem dic de his, in quibus jus tertij, in re temporali acquisita, & possessa, patet. Nam ad ista revocanda, & requiritur expressa, & specifica mentio, & condigna compensatio.

18. Sed quia quàm plurimi Authores, ex antiquis, & modernis apponunt varias exceptiones præfatæ doctrinæ, ex diversa praxi, & stylo Curia temporis antiqui, & moderni, quibus satis difficilem reddunt quæstionem: Claritatis gratia sequentibus conclusionibus, dicam quid sentiam, juxta doctrinam relatam, *notabili 4.*

19. Dico primò, quando Papa statuit per modum legis, seu statuti generalis; dictæ clausulæ generales revocatoria suffiunt ad deroganda privilegia, quæ inserta inveniuntur in corpore juris communis, in his, quæ opponuntur novæ legi; etiam si privilegia in jure communi inserta haberent clausulas derogatarum derogatorias; dummodo jus commune, cum lege nova in proprietate sermonis, non possint inter se conciliari; nam si hoc potest, semper debet fieri,

ut jus commune illatum servetur, vel cum minori laesione possibili. Unde si lex nova possit habere proprium effectum, sine laesione juris communis antiqui, indemne debet servari; ita communiter Doctores. Ratio est, quia lex generalis posterior derogat priori generali; in his, quae contrariantur. Siquidem Pontifex concedens secundam legem, habet scientiam prioris. Cum ergo omnia inclusa in jure communi, sint leges communes, per subsequentem legem derogatae manent anteriores, in his, quae omnino contrariantur. Nam posterior voluntas Principis, cum scientia prioris, semper praevalet, ut docent Jurista, & Canonista; confirmatur manifestè ex *l. Conciliari*, v. g. Tridentini, ubi multoties revocantur privilegia Regularium, inserta in corpore juris, & non inveniuntur in Tridentino revocationes specificae, & individuales, sed solum Clausulae generales, & nihilominus tales revocationes sunt validae, & firmae, sic Suar. *cap. 39. num. 2. Castro Palao Tom. 1. tract. 3. disp. 4. punct. 21. §. 4. num. 10. Merol. disp. 6. cap. 7. dub. 8. num. 117. & Tom. 2. disp. 4. de leg. cap. 7. num. 23. P. Juniperus de casib. reserv. Part. 3. disp. 7. quest. 3. cap. 3. num. 6. Basilius de Leon. lib. 8. de matrimon. cap. 19. num. 19.* ubi addit: Quod etiam privilegia inclusa in quibuscunque Concilijs Generalibus, derogentur per subsequentem legem universalem; nullam admittens differentiam, quoad hoc inter jus antiquum, & jus novum, nempe conciliare, etiam Tridentini; sed omnia manere derogata per subsequentem legem universalem: & sic fuisse

declaratum à Pio V. in quadam *Extravag.* & esse praxim Ecclesiae, affirmat Basil. *ibidem*. Addit Suar. *lib. 6. cap. 27. num. 10.* quod licet lex posterior non habeat clausulam derogatoriam, si priori legi directè opponatur; ita ut si priori non derogat, fiat inutilis posterior, prior lex manebit derogata, ac per consequens, privilegium in ea inclusum, alias numquam posset fieri derogatio legis antiquae, sine clausula formali derogatoria, quod apertè falsum est; ait Suar. *ex c. 1. de const. in 6. cum gloss. ibi Doctoribus.* Nam voluntas posterior, quae non potest consistere cum priore, mutat illam, & ipsa repugnantia est abrogatio prioris legis, insertae in jure communi. Quam Doctrinam appellat indubitata, etiam respectu Concilij Tridentini, *Diana part. 7. tract. 2. resol. 23.*

20. Affirmant tamen multi, quod revocatio posterior generaliter facta, indistinctè loquens in aliqua lege, seu statuto correctivo prioris legis, limitanda est per priorem specialem, si expressè, & specificè lex posterior non faciat mentionem prioris, juxta regulam juris in 6. quod species derogat generi, etiam si species antecedit; probant ex *l. sed posteriores, ff. de legib.* Unde inferunt, non pauci; facultatem concessam Episcopis à Tridentino, *sess. 24. cap. 6.* absolvendi à casibus reservatis occultis, pro foro conscientiae, non esse revocatam; factam ex vi Bullae Coenae Domini, quia ille casus in specie conceditur Episcopis per priorem legem, cui non derogatur per Bullam Coenae Domini, quia de illa gratia priori, non facit mentionem,

171

hac derogatio posterior, contenta in Bulla Cœnæ; hunc modum dicendi sequuntur Banez 2. 2. *quæst.* 11. *art.* 4. *dub.* 2. *vers.* Et si objicias *post 2. conclus.* *arg.* 30. Navarr. *in sum. cap.* 27. *n.* 260. & tom. 2. *cons. lib.* 5. *de privileg. cons.* 11. *quæst.* 1. *num.* 1. Bosius de Jubilæo *sect.* 1. *cas.* 10. §. 2. *num.* 11. & alij multi, quos referam *infra* agendo de revocationibus inclusis in Bulla Cœnæ Domini, affirmantes esse sententiam communem Juristarum. Sed meo videri, hæ sententiæ possunt reduci in concordiam.

Nam Authores hujus sententiæ admittunt, quod lex posterior generalis correctiva, debet explicari, taliter, quod non comprehendat casum specialiter concessum in priori lege, & ad hoc affirmandum, præbent sufficiens fundamentum, regula juris assignata, & communior sententia Doctorum, sic interpretantium mentem Pontificis, generaliter statuentis, in posteriori lege correctiva, quod si attentè inspiciatur, ferè nihil aliud est, quàm quod concedunt Suar. & alij. Dicunt enim, quod quando lex posterior potest cum priore componi, debet ita fieri; dummodo aliquem aliū effectum lex posterior habeat, quod in lege generaliter statuyente, ferè semper continget, componendo unam cum alia. Et sic utraque lex potest habere effectum cum aliqua concordia in jure usitata, & credendum est, legislatoris intentionem fuisse posteriorem legem generalem ferre, cum illa particulari limitatione, & exceptione.

172 21. Si verò detur casus, in quo lex generalis correctiva posterior, nullo

modo possit componi cum priori, neque aliquem effectum possit habere, nisi illi derogando, derogata manebit. Neque obstabit regula juris supra relata ex *Cap. 1. de Const. in 6.* ibi enim est sermo de particularibus statutis, quoad loca, & licet eadem ratio sit de peculiaribus statutis, quoad materiam, & personas; hoc non verificatur in statutis, & legibus universalibus; videlicet contentis in jure communi, vel conciliari; etiamsi specialiter aliquid concedant determinatis personis, seu locis, quia de his omnibus habet scientiam Pontifex, seu præsumitur illam habere, cum sit jus commune; secus verò de statutis extra jus commune, seu conciliare, ut *infra* dicemus.

22. Porro verum est, quod P. Sanchez. *lib.* 3. *de matrim. disp.* 27. *num.* 7. 173 cum alijs, sentit necessariam esse expressam mentionem Conciliorum Generalium, saltem in generali, ut illorum statuta revocata intelligantur; propter majorem auctoritatem, quam Concilia Generalia habent. Imò addit, quod si Concilium Generale modernum sit, ut est Tridentinum, oportet illius specificam mentionem facere; nec sufficit Generalis revocatio Conciliorum, sed de his *infra* redibit sermo.

23. Dico secundò, per leges Concilij 174 Generalis, non derogantur privilegia specialia, id est, quæ sunt extra Corpus Juris communis, nisi in Concilio sint clausulæ expressæ derogatoriæ generales assignatæ, pro prima classe. Ratio est, quia legislator non præsumitur scire jus privatum, seu leges speciales, nec particularia facta, juxta *Cap. 1. de Const.*

Const. in 6. sed privilegium extra corpus Juris communis, continet speciale, & privatum jus, pertinens potius ad factum: Ergo nisi expressè revocetur, illæsum manebit. Quod verò sufficiat revocatio sub dictis clausulis generalibus potest probari, ex magna auctoritate legum Concilij generalis, voluntatem Principis exprimentis, quando in eis revocatio, licet Generalis additur. Utriusque exemplum apparet in Tridentino, ubi expressè revocantur privilegia aliqua Regularium, & licet sub Generali, & communi revocatione, revocata manent, de quo nullus dubitat. Quando verò Concilium non apponit expressam revocationem illorum, illæsa manent, quamvis opponantur decretis Tridentini, ut ex multis Authoribus probavimus supra. Ideo hanc conclusionem tanquam comunem tenent Suar. *lib. 8. de legib. cap. 39 num. 1.* Basil. de Leon *lib. 8. c. 19.* Castro Palao *ubi supr.* Merol. *Tom. 3. de privileg. cap. 7. num. 22.* & alij innumeri.

175 24. Major autem difficultas est, an per privilegia, seu rescripta, quæ leges communes non sunt, sed solum privata, cū solis dictis clausulis generalibus, derogetur privilegijs in tertis in corpore juris communis? Hæc difficultas, quæ verè maxima est, coincidit cum alia, videlicet, an per privilegia de novo concessa revocetur jus commune, in eo quod privilegio novo contrariatur, & omiffis varijs dicendi modis, qui videri possunt apud Juniperum, *ubi supra*, qui mordicus defendit partem affirmativam, etiam respectu cujuscunque Concilij Generalis,

& apud Suarez *lib. 8. c. 14. n. 1. 2. & 3.* alios Authores.

25. Dico tertio, quando privilegium speciale potest habere effectum, aut utilitatem petitam, ex proprietate verborum, sine derogatione juris communis, & neque in privilegio, quod conceditur, neque in jure communi sunt clausulæ derogatoriæ, adhuc Generales, non manet revocatum jus commune, neque privilegium in eo contentum, per subsequens privilegiū. Et idem dicendum est, quando in jure communi sunt clausulæ generales derogatoriæ, seu resistentes privilegijs, pro futuris temporibus, & in privilegio noviter concessio, solum sunt clausulæ generales derogatoriæ: Quia id æqua ratio postulat, sumitur hæc conclusio ex *Cap. in his, de privileg.* ubi postquam reprobat quædam stricta interpretatio cujusdam privilegij, per quam inutile reddebatur, additur: *Ita esse interpretandum privilegium, ut privilegiati aliquam inde gratiam consequantur; dummodo ab illis, que jure Parochiali proveniunt, prorsus abstineant.* Ex quo text. & ex *Cap. Patentibus sub eod. tit.* colligunt Doctores privilegiū, quod uni juri derogat, non esse extendendum contra alterum, quia citra læsionem alterius potest suam habere utilitatem. Ergo à fortiori sentiunt, quod si absque derogatione alicujus juris communis potest salvari utilitas privilegij, non est credendum Pontificem voluisse derogare juri communi, cujus mentionem non fecit, quod intelligendum est, ut insinuavi de effectu, & utilitate privilegij sufficiente ad explendam proprietatem verborū

176

ejus ; hæc enim semper attendenda est, & servanda. Sit exemplum, si detur aliquod privilegium ad commutanda vota, debet intelligi de commutatione in re æquali, quia illa verba, sufficienter explentur per commutationem æqualem, & ideo non potest extendi ad inæqualem, quæ juri est contraria, & ideo nec potest extendi ad dispensandum, quia commutatio in proprietate sermonis, non significat dispensationem; quia multò major est, quam commutatio, & sic semper quædo salvatur utilitas privilegij in proprietate sermonis, sine derogatione alicujus juris communis, non est ad illam extendendum, nisi in eo aliud exprimat; sic Suar. ubi *supr. cap. 14. num. 4.* quem sequuntur Merol. Donat. & alij, & in hoc sensu possunt intelligi Authores dicentes; juri communi non derogari per privilegia, habentia clausulas generales derogatorias, & multò minus sine illis.

177 26. Dico quartò, quando privilegiū est prorsus inutile, nec haberet effectū, quem petit juxta proprietatem verborum, nisi derogando juri communi, illi derogabit in eo, quo illi contrariatur, & hoc non solum cum clausulis derogatorijs generalibus relatis in secunda classe; verum sine illis, & absque alia obstantia, quando in jure communi nulla est specialis resistentia. Probatur efficacissima ratione, quia tale privilegium, etiam si nullam expressam derogationem contineat, ipsa concessio in actu exercito est implicita, & virtualis derogatio juris communis, in eo quo privilegio contrariatur. Nam Pontifex præsumitur

habere scientiam juris communis, & eorum, quæ in ipso continentur juxta *Cap. 1. de Const. in 6.* Ergo quando cum tali scientia, & cognitione concedit novum privilegium, ipsi juri communi oppositum tacitè derogat illi; etiamsi expressè id non declarat; aliàs frivola, & frustranea esset concessio novi privilegij, quod non est admittendum; præterquam quod est contra naturam ipsius privilegij, quod petit operari contra jus commune, quando aliter effectum habere non potest, sic Salas *disp. 17. de leg. b. sect. 14. num. 75.* Bonacin. *disp. 1. q. 3. punct. 8. §. 3. num. 15.* Palao *Tom. 1. tract. 3. disp. 4. punct. 21. §. 4. num. 11.* & alij contra Suar.

27. Confirmatur ex *Cap. cum his, I 78 de privilegij*, ubi privilegium datum, ad celebrandum in altari portatili; declaratur esse intelligendum, sine licentia Episcopi, licet hoc non contineatur expressè in privilegio, & sit contra jus commune. Nam si talis licentia Episcopi esset necessaria, privilegium esset prorsus inutile; siquidem ad celebrandum in tali Altari cum licentia Episcopi, non erat necessarium privilegium, nam cum tali licentia, in jure nulla est prohibitio celebrandi in altari portatili; similiter si alicui simplici Sacerdoti detur privilegium ministrandi Sacramentum pœnitentiæ, debet intelligi de peccatis mortalibus; quia ad venialia non indiget privilegio; sic Suar. *cap. 20. num. 7.* cum alijs, & *cap. 14. num. 3.* & in hoc sensu verissima est sententia dicentium, per nova privilegia derogari juri communi, etiamsi nec specificas, nec generales clausulas derogatorias

torias expresse contineant.

179

28. Sed hic nota, quod quando in jure communi, seu privilegijs in illo insertis, sunt clausulæ repugnantes privilegijs, pro futuris temporibus concedendis, quod est habere clausulas derogatorias derogatorias, & in novo privilegio non sit mentio juris communis illud derogando expresse, & formaliter, vel æquivalenter, non derogatur juri communi, neque privilegio in illo inserto. Ratio est, quia jus commune cum clausulis resistentibus pro futuris privilegijs, est qualificatum, & sic ad sui revocationem petit necessariò, ut in forma novi privilegij fiat mentio talis juris, vel in specie, vel sub clausula sufficiente ad derogandum illi juri, sic fortificato, id est sub verbis æquivalentibus derogationi specificæ; alias novum privilegium nihil valebit. Confirmatur, & explicatur fundamentum; plus requiritur ad derogandum legi firmitus stabilitæ, quam aliis communi modo latis. Nam clausula derogatoria addita legi, seu privilegio, aliquid operari debet, & saltem hoc operabitur, ut non tam facîle derogetur talis lex per privilegium subsequens, ut patet in decretis Tridentini. Ubi in illis statutis, in quibus est clausula derogatoria, seu resistentis privilegijs, difficilior est revocatio, & nisi in specie revocentur, non manent revocata in magis cõmuni opinione, sic *Suar. cap. 14. num. 6. cum Felin. Panormit. & alijs.*

180

29. Dices ergo, in tali casu privilegium erit prorsus inutile. quod inconveniens vitare intendimus in no-

stra conclusione. Respondetur, quod hoc admittere, quando ratio convincit, non est inconveniens, nec negari potest, quin in aliquibus casibus, privilegia etiam à Pontifice concessa, possint esse inutilia, ob aliquem defectum substantialem, verbi gratia, subreptionis, obreptionis, vel voluntatis Principis, aut manifestationis ejus: In dicto ergo casu apparet subreptio, ex eo quod impetrans non satis declaravit juris communis resistentiam; & sic sibi imputet: vel si declaravit, sibi imputet, qui privilegium concessit, quia non satis voluntatem suam explicavit. Nam eo ipso præsumitur illam non habuisse, quando non est de rebus quæ frequenter, & de stylo conceduntur à Papa, ut dicemus *infra num. 37. & sect. 3. ferè per totam.* Nam in tali casu, quia præcedit notitia specifica in narratione, seu memoriali, unde si Papa dicat: *Fiat, ut petitur,* sufficit; etiam si postea in litteris nihil expresse de statuto, seu privilegio revocando, dicat, Quod non est admittendum in alijs casibus, ut *ibidem* fufius dicemus.

30. Nec negari potest, quod aliqua privilegia ex dictis defectibus, vel aliquo illorum sint prorsus inutilia; & quid mirum, si nulla extiterint in primâ sui concessione: & quod privilegium possit esse nullum, ex defectu voluntatis concedentis, patet, quia licet talem voluntatem concedendi habuerit, si non sufficienter illam explicuit, concessio non debet interpretari juxta voluntatem non manifestatam, sed juxta tenorem verborum,

181

borum. Nam voluntas non declarata, per communem usum loquendi, nihil facit ad valorem privilegij, ut bene notat Suar. ubi supr. n. 6. in fin. & constat ex vulgari axiomate: *Propositi-
tum in mente nihil operatur.*

182 31. Neque obstat dicere, quod non semel conceduntur aliqua privilegia absque defectu, & nihilominus videntur prorsus inutilia; siquidem nihil concedunt, quod sine illis non posset fieri, ut patet in privilegio concessio Universitati Parisiensi, de constituendo Procuratore in causis propriis ab Innocent. VIII. ubi addit Pontifex: *Licet de jure communi hoc fieri valeat, & in Cap. Et si Christus, de jure jurand. in fine*; conceditur potestas Religiosis jurandi in causis propriis, quando alia deest probatio. Quod non solum jure communi, verum etiam jure naturali concessum habetur, & Navarr. *Tract. de Orat. cap. 19. num. 84.* & Rodriguez *Tom. 1. quest. 7. art. 1.* affirmant: Multas concessiones inveniri in privilegiis Religionum, quæ nihil de novo concedunt. Non ergo erit necessarium, quod privilegium aliquid de novo, seu speciale concedat; non solum contra jus commune; sed neque extra illud, quod est contra supradicta, & contra definitionem privilegij, quam in principio assignavimus, non inquam hæc obstant, nam dupliciter potest satisfieri.

183 32. Primò, dicendo, hæc non esse propriè privilegia, sed quasdam declarationes juris communis, vel naturalis, vel sunt speciales admonitiones, ut talia jura servantur, vel ut cum majori auctoritate fiant. Quod insinua-

tur in gloss. dict. Cap. *Quia*, ubi ita exponit verbum, *Concedimus*, id est, *declaramus concessum*. Et in dict. Cap. *Et si Christus*, eodem modo gloss. exponit verbum, *Indulgemus*, id est, *indultum esse ostendimus*. Sic Navarr. ubi supr. & §. 7. 8. & 9. dicens sapè hæc non esse privilegia propria, sed declarationes juris, quæ dantur ad tollendos scrupulos, & pacandas controversias.

33. Secundò dici potest, & melius; 184 has, & similes concessiones esse vera privilegia, quia propriè potest adaptari illis particula posita in definitione privilegij: *Aliquid speciale concedens*, sive sit per modum declarationis, sive admonitionis, quia ipsamet declaratio dubij addit aliquam certitudinem, quæ multum confert ad rectè operandum sine remorsu, & gravamine conscientia; qui est favor non contemnendus. Similiter specialis admonitio favor est, & plurimum valet; nam sunt aliqua, quæ nisi specialiter notentur, videntur neglecta, ut dicitur in *l. item apud Labeonem, §. hoc edictum, ff. de injuriis*, & magis timentur, quæ specialiter caventur, *Can. quis nesciat 1. dist. & Can. quamquam 22. distinct.* & quia interveniente dispositione Principis concedentis, gratia majori auctoritate servantur; quæ omnia beneficiū Principis sunt, ac proinde verum privilegium.

34. Instabis rursus contra dictam 185 quartam conclusionem. Rescriptum, seu mandatum contra communem legem non habet effectum, nisi illius mentionem faciat, ut habetur in *Cap. Rescripta 25. quest. 1.* & tradit gloss. *Cap. nonnulli, de rescript. verb. Fecerit mentio;*

mentionem, & Cap. Ex parte, de Capell. Monachor. verb. Nulla mentio, & ibi Abbas, & multi alij. Ergo nec privilegiū contrarium juri communi habebit aliquem effectum, nisi specificam mentionem de illo faciat. Respondetur, quod hi textus, & similes debent intelligi, quando verba privilegij sumpta in propria significatione possunt habere effectum sine læsione juris communis. Secus autem, quando talem effectum non possunt habere sine læsione, aut derogatione ipsius juris, ut diximus.

186 35. Nota hic ex Felin. Cap. 1. de rescript. num. 4. Panormitan. ibidem Suar. ubi supr. Merol. num. 15. quod si necessarium sit verba privilegij extendere etiam contra jus commune, ut aliquid de novo concedant, extendi debent, quantum fieri potest secundum proprietatem verborum, cum hac tamen differentia, quod privilegia merè favorabilia possunt extendi quantum patitur proprietas verborum, non solum secundum significationem naturalem, sed etiam civilem. At quando sunt contra jus commune, vel tertio præjudicium afferunt, tanquam odiosa, extendenda sunt solum quantum patitur proprietas verborum juxta significationem naturalem. Excipe privilegia in favorem causæ piæ, in bonum commune, & salutem animarum: ista enim utroque modo extendi debent, secundum communem sententiam, etiam contra jus commune, & in damnum tertij, juxta dicenda in sequentibus. & disput. de confirmatione.

187 36. Dico quintò, privilegia inserta in corpore juris, quæ in suo tenore

continent ut revocari non possint, nisi fiat eorum mentio expressa de verbo ad verbum, vel quid simile, non revocantur per præfatas clausulas generales sequentis privilegij, sed requiritur, ut addantur in revocatoriis alia verba reflexiva, ut revocari possint, v. g. non obstante tali, vel tali clausula, revocata intelligantur, vel signatim dicatur, non obstante privilegio, sub quacumque forma verborum concesso, vel non obstante jure communi, vel lege communi, ut habetur in Clementina prima, de sepulturis in fin. & Clement. secunda, ejusdem tituli, quia non est cogendus Pontifex, ut de verbo ad verbum, privilegia, quæ revocare intendit referat ad unguem, sed sufficit scientia illorum, & voluntas ipsius sufficienter expressa; sic Suar. cap. 38. num. 2. cum communi: Ratio esse potest, quia illud privilegium insertum in corpore juris, cum dictis obstantijs, vel cautelis pro futuris privilegijs concedendis, nõ solum est jus commune, sed jus qualificatum, per dictas clausulas. Ergo indiget ad sui revocationem mentione speciali, & quasi qualificatâ, alias non intelligetur mentem Pontificis esse illud revocare.

188 37. Dices, Pontifex habet scientiam illius privilegij in corpore juris inclusi, cum suis clausulis: Ergo quando concedit aliquid illi oppositum, cum sola clausula generali derogatoria derogabit, & revocabit illud. Respondetur argumentum eodem fere modo probare, quod solâ concessione simplici, novi privilegij maneret illud revocatum, siquidem in ipsâ concessione includitur revocatio illius, quod

K

conces.

concessioni contradicit, quod est falsum. Respondetur igitur, quod potius ex argumento roboratur nostra assertio; quia eo ipso quod Pontifex habet scientiam juris communis, & omnium, quæ in eo sunt, si quando sunt obstantiæ speciales in eo; specialiter non facit de illis mentionem, vel formalem, vel æquivalentem, ostendit se nolle illi derogare, quia quando hoc vult, expressè, & specificè apponit derogatorias, ut in praxi videtur. Instabis, ergo tale privilegium noviter concessum, erit prorsus inutile, & frustraneum, quod est contra supradicta *conclus. 2.* Respondetur concedendo, quod erit inutile, & nullum, si alium effectum non possit habere, sed hoc, vel ex defectu narrationis necessariæ in petente, & sic sibi imputet; vel ex defectu sufficientis expressionis voluntatis in concedente, ut ibi diximus, quia ex stylo hoc necessarium est, & in praxi servatur.

189 38. Dico sexto, per clausulas generales non revocantur privilegia concessa per modum contractus, nisi saltem in genere addatur, etiam si per modum contractus fuerint concessa, quia cum talis revocatio sit difficillima; & in præjudicium tertij in jure æquisito, nisi exprimantur, non intelliguntur revocata per clausulas generales.

190 39. Sed hæc omnia limitant Doctores, dummodo non fiat revocatio motu proprio, certa scientia, vel de plenitudine potestatis, quia si hæc adhuc, privilegia quomodocunque qualificata revocant, exceptis privilegiis, quæ in contractu oneroso fundantur, & jus tertij adunt, in re gravi, acquisita, &

possessa, tempore à lege præscripto. Quia istæ clausulæ, ut dicemus latè *infra sect. 4. de confirm. privileg.* denotant cognitionem saltem confusam, & voluntatè Pontificis revocantis, quod solum requiritur ad veram revocationem. Si verò omnes istæ clausulæ simul ponantur, multò magis expressè id manifestant. Et quamvis talis revocatio, sine specifica notitia illius quod revocatur, non possit dici revocatio specifica formalis, dicitur, & erit revocatio specifica æquivalenter; & sic idem operatur, ut tenent dicti Authores, & nos dicemus fufus *infra loco jam citato.* Quæ omnia adaptari debent, cum proportionem præsentis difficultati. Quando autem invenitur revocatio specifica, vel non, *sect. 4. sequenti* dicemus.

40. Dico septimò, in privilegiis extra corpus juris; Primum privilegium non derogatur per secundum, etiam si secundum habeat clausulas generales revocatorias, & hoc sive primum privilegium sit generale, v.g. respectu Religiosorum, sive sit particulare, & privatum, respectu alicujus particularis, vel è contra, nisi de primo privilegio fiat in secundo specialis mentio; quia ut diximus præsumitur in Pontifice ignorantia primi privilegij concessi: Unde posterius reputatur subreptitium; sic Panorm. *Cap. veniens. de præsumpt. num. 12.* Salas *de legib. d. sp. 17. sect. 14. num. 74.* Basil. de Leon. *lib. 6. de matrim. cap. 19. n. 21.* Bonacin. *disp. 1. pag. 8. quest. 3. num. 17.* Suarez *cap. 39 num. 6.* & alij communiter. Quamvis oppositum, ut magis probabile sequatur Palao *disp. 4. pu. d. 21. §. 4. num.*

4. num. 14. nisi in concessione alicujus rei temporalis, primus privilegiatus acq̄uerit jus in re, contra quod secundum privilegium conceditur. Nam tunc non est censendum Principem velle juri jam acquisito derogare, nisi de illo mentionem expressam faciat, vel formalem, vel æquivalentem, ut diximus, sed prima sententia est communior.

192

41. Dico octavo, per sententiam tunc revocari privilegium, quando privilegiatus in pœnam commissi delicti, privilegio privatur, & in tali casu illa non est tacita revocatio, sed expressa, & debet proferri sententia, vel à concedente privilegium, vel ab habente ejus potestatem, alias nihil fiet; siquidem inferior nequit privilegium superioris revocare: At verò per sententiam contrariam privilegio, in qua reus condemnatur, non obstante privilegio, nullo modo privilegium revocatur, sed reprobatur, quia si sententia est injusta, nihil revocabit: si justa, non revocat privilegium, sed solum declarat (si potest) privilegium esse invalidum, utpote subreptitium, vel dissuetudine derogatum, vel quod ad illum casum non se extendit; & tunc solum est reprobatio, non revocatio privilegij, quæ si fuerit authentica, declarat ad illum casum non se extendere privilegium, benè tamen ad alios, de quibus nihil agit sententia; ita Suar. cap. 39. num. 4. Basil. lib. 8. cap. 19. n. 27. Palao ubi supr. num. 17.

193

42. Dico nono, cæteris paribus, quando in aliquo privilegio, seu statuto derogando, est duplex clausula resistens revocationibus futuris, ne-

cessarium est, ut in novo privilegio, quod illi opponitur, fiat specifica mentio illius duplicis, seu repetitæ resistentiæ, ut revocatum intelligatur. Unde si solum fiat specifica mentio de prima resistentiâ, subreptitium judicabitur secundum privilegium, quia major, & magis qualificata resistentiâ majorem, & uberiolem requirit revocationem. Ita Seraph. decis. 296. n. 6. Covarr. 2. part. tit. de testament. num. 19. vers. 4. Merola disp. 6. de privileg. cap. 7. num. 218. sit exemplum: Testator in priori testamento, ita dicit: *Volo hoc meum testamentum firmum, & perpetuum esse, nec censeri revocatum per aliud, quod fecero, nisi in eo ad verbum scripta sit angelica saluatio, etiamsi nominatim illius primæ voluntatis meminero*; oportet ad hæc verba repetita, & duplicata tollenda in posteriori testamento, mentionem facere utriusq; resistentiæ, in hunc modum. *Non obstante quocumque alio testamento per me facto, quacumque verba derogatoria habente, sub quacumque verborum forma confecto*; nam per illa verba: *Quacumq; verba derogatoria habente*, tollitur prima clausula derogatoria, & per sequentia revocatur secunda; ex quo infert Covarr. cum Antonio Rubeo Conf. 24. col. 3. testamentum habens juramentum, & clausulam derogatoriam specialem, non tolli per secundum, in quo clausula derogatoria juramenti tantum apposita sit, sed ulterius requiri, ut in eo alia illa specialis clausula resistens, expresse retractetur. Quæ doctrina applicanda est derogationibus privilegiorum.

43. Hinc fit quod quando in pri- 194

K 2

vile-

vilegiis sunt hujusmodi clausulæ resistentes, ut non possint revocari, nisi de illis fiat de verbo ad verbum expressa mentio, ut constat illas habere, Mare magnum Prædicatorum, Minorum, Carmelitarum, & aliorum Ordinum, per subsequens privilegium, cum solis clausulis generalibus non revocantur, etiam si novum privilegium sit frustraneum, quia ex defectu expressionis, vel voluntatis concedentis, vel declarationis necessariæ in impetrante, iudicatur subreptitium, & nullum; si non fiat specifica mentio illarum clausularum resistentium, vel expressè, per verba formalia, vel per æquivalentia, ut dicemus in sequentibus, quidquid in contrarium dicant alij.

195 44. Dices, potestas Papæ successoris non potest coartari à prædecessore; & sic quamvis prædecessor apponat in suis privilegiis illas clausulas impeditivas derogationum, non poterit impedire, quod etiam illis non expressis in suis derogatoriis derogent successoribus Pontifices talia privilegia.

196 45. Respondetur, quod apponuntur illæ clausulæ, non ut ligent manus successoris, sed ut fortius resistant posterioribus privilegiis: vel dic clarius cum Pelizar. q. 6. num. 98. quod Papa concedens prius privilegium non apponit illas clausulas ut liget manus successoris, sed instituit formam loquendi ad manifestandam, seu aperientiam suorum successorum voluntatem, quæ non sufficienter manifestatur suppositâ talis sermonis institutione, si tali formâ non utantur, vel formaliter, vel æquivalenter. Addu-

cit aliquale exemplum in grammaticis, seu linguarum inventoribus, qui non dicuntur ligasse manus Pontificibus, aut aliis legislatoribus, si non loquantur juxta significationem verborum, & constitutionem talis idiomatis, sed solum posita tali institutione sermonis, non satis explicare suam internam voluntatem, aliter loquentes: vel dic cum Gonzalez. *super Regul. 8. Cancellariæ, gloss. 15. num. 37.* Monera *de Commun. ultim. volunt. cap. 7. n. 232.* Barbof. *de clausula claus. 40. num. 10.* & aliis, quod quando in lege, Concilio, vel Privilegio ponitur clausula irritans futura, ligat manus Pontificis Successoris, non absolute, sed secundum quid, & dependenter ab ipso Successore: vel melius, quod ipse Pontifex Successor consentit in ligatione manuum suarum, eo ipso quod cum faciliter possit apponere revocationem prioris Constitutionis, seu privilegij Antecessorum expressè, non ponit talem expressionem, Unde censetur nolle illi derogare, quod nullum est inconveniens, cum æqua lance servetur ab omnibus Pontificibus, & de stylo exerceatur ab omnibus.

Occurrebat hic examinare, quid sentiendum sit de revocationibus privilegiorum, quæ in aliquo Concilio Generali, vel continentur, vel ab ipso confirmantur, sed hoc commodius fiet *sec. seq.*

